Enderrock | Jordi Martí Fabra | Actualitzat el 13/11/2020 a les 10:30

Paula Grande i Anna Ferrer: «A través de la paròdia pots mostrar un punt de vista crític»

Les dues cantants s'ajunten sota el paraigües del projecte Càntut en el nou disc, 'Vega', en memòria de les àvies

Anna Ferrer i Paula Grande | L'upuntvuit

Avui, 13 de novembre, les cantants **Paula Grande** i **Anna Ferrer** publiquen *Vega* (Bankrobber, 2020). És el segon disc sorgit del projecte Càntut, poua en el cançoner de tradició oral i és tot un homenatge a les àvies. A les àvies en general i a les àvies de les dues cantants, en particular. En parlem amb elles.

El rol de les dones en els últims dos segles. Vau anar triant els temes i després vau veure que podíeu desenvolupar aquest fil conductor o va ser a la inversa?
Paula Grande: Des del mateix moment en què ens van proposar aquest projecte, amb l'**Anna** de seguida ho vam tenir clar: volíem centrar-ho en el paper de les dones, en el paper que juguen a les lletres del cançoner tradicional i, alhora, en el paper que tenen com a transmissores de tot aquest repertori. Ho vam tenir molt clar des del principi, no hi va haver cap dubte en aquest sentit.

Anna Ferrer: Quan vam decidir que volíem posar la dona al centre, vam xerrar amb Albert Massip (musicòleg i un dels impulsors del projecte Càntut), i ell ens va sugerir de cercar cançons

posant determinades paraules clau: "reina", "filla", "mare"? Vam fer una primera selecció després d'escoltar moltíssimes cançons. Hem anat fent moltes capes de selecció, i al final n'han sortit les deu cançons del disc i algunes més que fem en el directe.

Vau tenir en compte el disc 'Càntut' (Bankrobber, 2016), de Belda i Sanjosex?
P.G: Jo els vaig sentir en directe, a Banyoles. Sí que vam escoltar el disc, clar, per curiositat i per interès, per veure què havien triat, i també ens interessava saber quina mirada o quina òptica hi havien aplicat ells. Al final, el que hem fet nosaltres és molt diferent.

Vosaltres dues us coneixíeu abans d'aquest projecte?
A.F: No, sa veritat és que no... ens hem conegut profundament a través d'aquest projecte. Vam entrar en contacte per alguns músics, coneguts comuns, que van fer de 'celestinos', com en **Vic Moliner**, contrabaix que tocava amb totes dues. I n'estem encantadissimes.

Quan les lletres tradicionals transmeten determinats valors masclistes, o violents, o el que sigui... sorgeix el debat de com poden interpretar-se en l'actualitat. Vosaltres us ho heu plantejat?
P.G: Sí, i tant. Quan treballes amb aquestes cançons se't van presentant diversos dilemes. Si ens trobem unes lletres xungues, molt xungues, les hem de seguir cantant com si res? Les hem d'explicar? No és fàcil. Nosaltres vam decidir tirar per dos camins: en algunes peces, posar-hi un punt de foscor en els arranjaments per deixar clar que són històries terribles. I l'altra via és fer-ne paròdia, riure-se'n. A través de la paròdia pots mostrar un punt de vista crític.

Aquest segon camí és el que seguiu als tres temes "Paròdia" que ocupen la part central del disc?
A.F: Sí, amb aquestes cançons-paròdia ens interessava mostrar unes lletres que són extremadament masclistes. Musicalment no ens interessaven tant, però vam decidir fer aquest mix de fragments de lletres per mostrar com són. Estan agrupades en tres parts, però en realitat venen de moltes cançons diferents.

Anna Ferrer i Paula Grande Foto: L'upuntvuit

Una de les cançons que heu triat és "Caterineta", també coneguda com "A la plaça fan ballades". Tot i que el gros del repertori de Càntut prové de les comarques gironines, aquí heu fet una referència a l'històric grup menorquí Traginada. Això deu ser cosa de l'Anna, oi?
A.F: Exacte. En general, les cançons tradicionals viatgen, prenen variants, res és de cap puesto en exclusiva. I en el cas d'aquesta cançó, jo l'he cantada sempre i l'he tinguda molt fresca, gràcies a versions com les de **Traginada** que, per cert, té una melodia completament diferent. Ens serveix també per explicar que tot viatja, sobretot la música.

On realment hi heu aportat molta creativitat és en els arranjaments, introduint ritmes llatins, ambientacions electròniques, etc.
P.G: Aquest ha estat el punt en què ens hem unit l'Anna i jo. Ella ha treballat molt en el món folk i tradicional, jo vinc d'una tradició més llatina... I el punt de trobada han estat les investigacions en el camp de l'electrònica, el punt en què ens hem trobat.

Per il·lustrar el llibret del disc heu triat fotografies de les vostres quatre àvies.
A.F: En tot es procés hem anat comentant que hem compartit molt d'amor a les nostres àvies. Són dones d'abans que ens han ensenyat molt. Les portem sempre a la motxilla i era una cosa també molt òbvia que havien de sortir al projecte d'una manera o altra. En cap moment vam posar en dubte que havíem de posar ses cares. Les dues àvies que surten a la portada, de joves i vestides de ball, són les nostres àvies Esperanza i Esperança. Totes dues van morir, totes dues amb 96 anys, mentre estàvem amb el procés d'aquest projecte del Càntut.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=MKSuP6tUqhM
La presentació de 'Vega' està prevista per al festival Càntut, que s'hauria de fer aquest novembre a Cassà de la Selva.
P.G: En principi, a dia d'avui, la presentació es manté. Espero que puguem treballar. Com a tants

altres músics, ens ha costat molt parir aquest projecte durant aquesta pandèmia.

Sí que vau poder presentar-lo, l'octubre passat, en la preestrena a la Fira Mediterrània de Manresa. La posada en escena també està molt treballada. Us hi heu trencat molt el cap?
A.F: Doncs una mica, sí. Hem tengut temps, han estat dos anys de procés de creació, i a Manresa ja ho vam poder presentar prou rodó. Hi ha tot un discurs: una taula on comencem a cantar assegudes, que representa la veu més popular. Després ens n'anem, ens aixequem, i hi tornem al final amb un missatge ja après. És com explicar que venim del camp, de les cançons de treball, etc. però hem fet un recorregut i un aprenentatge. Tornem i volem seguir cantant aquestes cançons, però ja d'una altra manera.

P.G: Una altra cosa guapa d'aquest treball ha sigut que hem fet xarxa, i hem compartit la nostra visió amb la d'altres dones. Per exemple, amb el vestuari, que és tot fet de roba reciclada amb l'empresa Out cicling de Barcelona. O la dramatúrgia, que hem treballat amb Clàudia Cedó, pensant molt els moviments, els àudios d'una de les àvies de l'Anna, la Carla, etc.

Finalment, perquè heu posat el títol de 'Vega'?
A.F: A Menorca, 'anar a vega' és anar a una caseta o una barraca, a la costa o al camp, a fer un dinar amb els amics o la família, i és un dels contextos on encara avui és viu el cantar participatiu. I Vega també és un nom de dona, de manera que la paraula reunia diversos sentits que ens anaven bé.